

*Kolocierna je de fröan. Lohar gnarriú.
janane cibnuiú, shdi thod jhood. ji.
Kivael je: bofajouú, daaad. je fi. fpeioica.
gnarriú. boóich.*

28th RIJEKA DAYS OF BIOETHICS

SYMPOSIUM

Social Sciences and
Medical Humanities
in Dialogue with the
Philosophical Legacy of
Michel Foucault

REGARD
SURVEILLANCE
DISCIPLINE
POWER
KNOWLEDGE
SUBJECT

RIJEKA
JUNE 11, 2026

BOOK OF ABSTRACTS

Sveučilište u Rijeci, Medicinski fakultet
KATEDRA ZA DRUŠTVENE I HUMANISTIČKE
ZNANOSTI U MEDICINI

Sveučilište u Rijeci, Fakultet zdravstvenih studija
KATEDRA ZA JAVNO ZDRAVSTVO
DOKUMENTACIJSKO-ISTRAŽIVAČKI CENTAR ZA
EUROPSKU BIOETIKU
„FRITZ JAHR”

Sveučilište u Rijeci, Filozofski fakultet

Sveučilište u Zagrebu, Katolički bogoslovni fakultet

Hrvatsko bioetičko društvo

28. RIJEČKI DANI BIOETIKE

**Društvene i humanističke znanosti u medicini u dijalogu s
filozofjskom ostavštinom Michela Foucaulta**

Rijeka, 11. lipnja 2026.

Sveučilište u Rijeci, Fakultet zdravstvenih studija

University of Rijeka, Faculty of Medicine
DEPARTMENT OF SOCIAL SCIENCES AND MEDICAL
HUMANITIES

University of Rijeka, Faculty of Health Studies
DEPARTMENT OF PUBLIC HEALTH
DOCUMENTATION AND RESEARCH CENTRE FOR
EUROPEAN BIOETHICS “FRITZ JAHR”

University of Rijeka, Faculty of Humanities and Social Sciences

University of Zagreb, Catholic Faculty of Theology

Croatian Bioethics Society

28th RIJEKA DAYS OF BIOETHICS

**Social Sciences and Medical Humanities in Dialogue with
the Philosophical Legacy of Michel Foucault**

Rijeka, June 11, 2026.

University of Rijeka, Faculty of Health Studies

SADRŽAJ / CONTENTS

Organizacijski odbor simpozija / Organisation Committee of the symposium. Društvene i humanističke znanosti u medicini u dijalogu s filozofijskom ostavštinom Michela Foucaulta / Social Sciences and Medical Humanities in Dialogue with the Philosophical Legacy of Michel Foucault	7
Riječ dobrodošlice / Welcome:	11
Videosnimka pozdravne riječi Daniela Lorenzinja ispred Centra Michel Foucault / Video recording of Daniel Lorenzini's welcoming speech on behalf of the Michel Foucault Centre.	15
Uvod u temu simpozija / Introduction to the symposium theme	17
Program / Programme:	21
Sažetci / Abstracts:	25
Adrese sudionika / Addresses of the participants:	59
Sponzori / Sponsors:	67

Organizatori:

- Sveučilište u Rijeci, Medicinski fakultet, Katedra za društvene i humanističke znanosti u medicini
- Sveučilište u Rijeci, Fakultet zdravstvenih studija, Katedra za javno zdravstvo; Dokumentacijsko–istraživački centar za europsku bioetiku „Fritz Jahr”
- Sveučilište u Rijeci, Filozofski fakultet
- Sveučilište u Zagrebu, Katolički bogoslovni fakultet
- Hrvatsko bioetičko društvo

Organisers:

- University of Rijeka, Faculty of Medicine, Department of Social Sciences and Medical Humanities
- University of Rijeka, Faculty of Health Studies, Department of Public Health; Documentation and Research Centre for European Bioethics “Fritz Jahr”
- University of Rijeka, Faculty of Humanities and Social Sciences
- University of Zagreb, Catholic Faculty of Theology
- Croatian Bioethics Society

Organizacijski odbor simpozija / Organisation Committee of the symposium

Društvene i humanističke znanosti u medicini u dijalogu s filozofijskom ostavštinom Michela Foucaulta / Social Sciences and Medical Humanities in Dialogue with the Philosophical Legacy of Michel Foucault

Predsjednik / Chair:

Franjo Mijatović
Medicinski fakultet, Sveučilište u Rijeci / Faculty of Medicine, University of Rijeka

Članovi / Members:

Toni Buterin (Medicinski fakultet / Fakultet zdravstvenih studija, Sveučilište u Rijeci / Faculty of Medicine / Faculty of Health Studies, University of Rijeka)

Matea Butković (Medicinski fakultet, Sveučilište u Rijeci / Faculty of Medicine, University of Rijeka)

Ana Depope (Medicinski fakultet, Sveučilište u Rijeci / Faculty of Medicine, University of Rijeka)

Ivana Černeha (Gimnazija Eugena Kumičića Opatija / Eugen Kumičić Grammar School Opatija)

Robert Doričić (Medicinski fakultet / Fakultet zdravstvenih studija, Sveučilište u Rijeci / Faculty of Medicine / Faculty of Health Studies, University of Rijeka)

Igor Eterović (Medicinski fakultet, Sveučilište u Rijeci / Faculty of Medicine, University of Rijeka)

Saša Horvat (Medicinski fakultet / Fakultet zdravstvenih studija, Sveučilište u Rijeci / Faculty of Medicine / Faculty of Health Studies, University of Rijeka)

Nada Gosić (Medicinski fakultet / Fakultet zdravstvenih studija,
Sveučilište u Rijeci / Faculty of Medicine / Faculty of Health Studies,
University of Rijeka)

David Grčki (Filozofski fakultet, Sveučilište u Rijeci /
Faculty of Humanities and Social Sciences, University of Rijeka)

Tonči Matulić (Katolički bogoslovni fakultet, Sveučilište u Zagrebu /
Catholic Faculty of Theology, University of Zagreb)

Marko Medved (Medicinski fakultet, Sveučilište u Rijeci /
Faculty of Medicine, University of Rijeka)

Amir Muzur (Medicinski fakultet / Fakultet zdravstvenih studija,
Sveučilište u Rijeci / Faculty of Medicine / Faculty of Health Studies,
University of Rijeka)

Gordana Pelčić (Medicinski fakultet, Sveučilište u Rijeci /
Faculty of Medicine, University of Rijeka)

Vanja Pupovac (Medicinski fakultet, Sveučilište u Rijeci /
Faculty of Medicine, University of Rijeka)

Siniša Smiljanić (Medicinski fakultet, Sveučilište u Rijeci /
Faculty of Medicine, University of Rijeka)

Gordana Šimunković (Medicinski fakultet, Sveučilište u Rijeci /
Faculty of Medicine, University of Rijeka)

Helena Štrucelj (Fakultet zdravstvenih studija, Sveučilište u Rijeci /
Faculty of Health Studies, University of Rijeka)

Tajana Tomak (Fakultet zdravstvenih studija, Sveučilište u Rijeci /
Faculty of Health Studies, University of Rijeka)

Riječ dobrodošlice:

Provokacija i civilizacija

Medicina se obično smatra egzaktnom znanostu čije je prakticanje ujedno povezano sa znatnom odgovornošću. To je razlog da se studenti medicine tretiraju kao „strojevi” čiji se kapaciteti testiraju reprodukcijom prenijetih informacija, a čije se vještine usavršavaju nadziranom vježbom. Često se zaboravlja, međutim, da je znanost bez kritičnosti osuđena na stagnaciju, a humani odnos – koji bi trebao biti esencijom medicine – bez refleksije teško da je uopće zamisliv. Ukratko, učinkovitost liječenja u izravnoj je korelaciji sa senzibilitetom koji u studenata razvijaju (ili bi trebali razvijati) društveno-humanistički sadržaji kurikula. Tome nas, uostalom, ubrzano poučava umjetna inteligencija preuzimajući iz portfelja liječnika znatan dio pohrane podataka, njihove obrade i primjene. Nije posve isključeno da će, od postojeće sheme obrazovanja, doskora ostati još samo refleksija kao nešto što dijeli humano od humanoidnog.

Međutim, i humanistički sadržaji mogu se pretvoriti, izostankom mašte i hrabrosti, u sterilni obrazac. „Križanje” filozofske misli i medicine nije rijetko: i naša je Katedra, prije dvije godine, dala već doprinos kritici Kanta, a prije petnaest godina i Ivana Illicha. Međutim, Michel Foucault, kao naš ovogodišnji odabir, nije bio samo „običan” promišljatelj i tumačitelj medicinskih tema iz humanističke (historiografske kao i filozofijske) perspektive, već je bio (i ostao) intrigantan i kao eksperimentator i praktikant tih (i drugih svojih, naravno) ideja. To je, uostalom, i tajna njegove planetarne popularnosti.

Foucault se s medicinom sretao odmalena: djed po majci bio je kirurg, kao i Foucaultov otac, koji je, uostalom, od sina Michela očekivao da nastavi tradiciju. Međutim, mjesto kirurške prakse, Michel je odlučio pozabaviti se psihopatologijom, posvećujući joj jednu od diploma, kao i knjigu o povijesti ludila. U skladu sa svojom tezom da je „ludilo” kulturni konstrukt, koji često nema podlogu u neuropatologiji, Foucault

je koketirao s mnogim praksama koje su se, u različitim suvremenim kontekstima, smatrale ili smatraju aberantnima – od homoseksualnosti, sadomazohizma i pedofilije do suicida, droge i alkohola, a svakako nije slučajnošću da su mu uzorima bili Althusser, koji je ubio ženu u mentalnom rastrojstvu, i Nietzsche, koji je umro paraliziran i dementan. Podosta psihoanalitički stereotipnog moglo bi se ustvrditi za Foucaulta: autoritarni otac koji je od njega imao visoka očekivanja i strogi isusovački odgoj zaista su mogli (de)formirati njegov put. Međutim, teorija ludila ne bi nas nikada trebala zavesti toliko da zaboravimo na svjesni aspekt provokativnosti koja je Foucaulta pretvorila u ljevičarski orijentiranog autora, dosljednog borca za ljudska prava, prosvjednika, aktivista, govornika i pisca koji je bio izložen pritiscima, povremeno osporavan i institucionalno problematiziran.

Nije „skandal” jedini način borbe protiv upitnih normi: međutim, nemojmo u obrazovnom procesu odustati od minimalne provokativnosti, koja uključuje unošenje osobnog stava, traženje i istraživanje tuđeg mišljenja, propitivanje navodno nepropitivoga, iskazivanje neslaganja i odgovornog otklona od nastavnog plana. Foucault je živio kratko, ali je stigao pokazati mnogo. Misija našeg simpozija kao i vizija naše Katedre moraju biti trajne.

Amir Muzur

Pročelnik Katedre za društvene i humanističke znanosti u medicini
Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Rijeci

Welcome:

Provocation and Civilization

Medicine is commonly regarded as an exact science the practice of which entails considerable responsibility. For this reason, medical students are often treated as “machines” whose capacities are tested through the reproduction of transmitted information, while their skills are refined through supervised practice. What is often forgotten, however, is that science without critical thinking is doomed to stagnation, and that a humane approach—which ought to be the very essence of medicine—is hardly conceivable without reflection. In short, the effectiveness of treatment is directly correlated with the sensitivity that the social sciences and humanities within the curriculum develop (or ought to develop) in students. Artificial intelligence, after all, is teaching us this lesson at an accelerating pace by taking over a substantial portion of physicians’ tasks related to the storage, processing, and application of data. It is not entirely impossible that, from the current educational model, reflection alone will soon remain as the sole distinction between the human and the humanoid.

Yet even the humanities can become a sterile pattern when deprived of imagination and courage. The “crossing” of philosophical thought and medicine is nothing unusual: our own Department, two years ago, contributed to a critique of Kant, and fifteen years ago to a critique of Ivan Illich. Michel Foucault, however, as this year’s choice, was not merely an “ordinary” thinker and interpreter of medical themes from a humanistic perspective—historiographical as well as philosophical—but also remained intriguing as an experimenter and practitioner of those ideas (and, of course, many others of his own). Indeed, this is part of the secret of his worldwide popularity.

Foucault encountered medicine from an early age: his maternal grandfather was a surgeon, as was Foucault’s father, who expected his son Michel to continue the family tradition. Instead of pursuing surgical

practice, Michel chose to engage with psychopathology, devoting one of his degrees to it, as well as a book on the history of madness. In accordance with his thesis that “madness” is a cultural construct often lacking any basis in neuropathology, Foucault flirted with many practices that were considered aberrant in various contemporary contexts— from homosexuality, sadomasochism, and pedophilia to suicide, drugs, and alcohol—and it is not accidental that among his intellectual models were Althusser, who killed his wife during a mental breakdown, and Nietzsche, who died paralyzed and demented. Much that is stereotypically psychoanalytic could be asserted about Foucault: an authoritarian father with high expectations and a strict Jesuit upbringing may indeed have (de)formed his path. Yet the theory of madness should never seduce us to the point of forgetting the conscious dimension of provocation that transformed Foucault into a left-oriented author, a consistent defender of human rights, a protester, activist, speaker, and writer exposed to pressure, periodically contested, and institutionally problematized.

“Scandal” is not the only way to fight questionable norms. Yet within the educational process we should not abandon a minimum degree of provocativeness: the expression of personal viewpoints, the search for and exploration of others’ opinions, the questioning of what is supposedly unquestionable, the articulation of disagreement, and the responsible departure from rigid curricula. Foucault lived briefly, but he managed to demonstrate much. The mission of our symposium, as well as the vision of our Department, must endure.

Amir Muzur

Head of the Department of Social Sciences and Medical Humanities
Faculty of Medicine, University of Rijeka

Videosnimka pozdravne riječi Danielea Lorenzinija ispred Centra Michel Foucault / Video recording of Daniele Lorenzini's welcoming speech on behalf of the Michel Foucault Centre

https://uniri-my.sharepoint.com/:f/g/personal/franjo_mijatovic_uniri_hr/IgBFRta8VIISQIzCgYOR0bJRAcBMz95z_4l8q5jj_RylR80?e=jTgoyc

Uvod u temu simpozija

Filozofijska ostavština Michela Foucaulta (1926. – 1984.) zauzima jedinstveno mjesto u suvremenom promišljanju medicine, zdravstvenih sustava i položaja subjekta u društvu. Foucaultovo analitičko pomicanje fokusa od univerzalnih pojmova prema povijesno promjenjivim praksama, odnosima moći i procesima subjektiviranja otvorilo je prostor u kojem društvene i humanističke znanosti mogu preispitivati vlastite metodološke temelje te doprinijeti dubljem razumijevanju biopolitičkih, biomedicinskih i bioetičkih okvira modernog društva.

Foucaultova istraživanja ludila, bolesti, zatvora i regulacije života pokazala su da se temeljne kategorije medicinske i biomedicinske racionalnosti ne mogu shvatiti izvan mreže diskursa i institucija koje ih proizvode. Njegova genealogija bolnice ili analiza odnosa liječnik-pacijent (subjekt-subjekt) ne prikazuju medicinu samo kao znanstvenu disciplinu, nego i kao moćno društveno polje u kojem se oblikuju norme, identiteti i granice onoga što smatramo zdravim, normalnim ili devijantnim. Time je Foucault otvorio prostor za interdisciplinarni dijalog između filozofije, sociologije, psihijatrije, teologije, politike, javnog zdravstva i kliničke prakse.

Upravo u tom kontekstu, povodom stote obljetnice Foucaultova rođenja i u okviru 28. Riječkih dana bioetike, Katedra za društvene i humanističke znanosti u medicini organizira simpozij „Društvene i humanističke znanosti u medicini u dijalogu s filozofijskom ostavštinom Michela Foucaulta”. Kao najstarija kontinuirano organizirana bioetička manifestacija u Hrvatskoj, Riječki dani bioetike pružaju osobito primjeren prostor za kritičko preispitivanje odnosa između medicine, društva i filozofije.

Cilj ovoga simpozija nije tek interpretirati Foucaulta kao kanonskog autora, nego otvoriti prostor za dijalog u kojem njegova misao postaje sredstvo za razumijevanje suvremenih izazova medicine i zdravstvenih politika. Izlaganja, sabrana u ovoj knjižici sažetaka, zahvaćaju širok

raspon tema: od genealogije medicinskih institucija i povijesti psihijatrije, preko analize biopolitičkih režima i etike skrbi, do pitanja nadzora, subjektiviranja i metodoloških mogućnosti genealogije u suvremenim istraživanjima. Zajednička nit koja povezuje ove pristupe uvjerenje je da medicina ne treba biti reducirana na tehničko ili biomedicinsko znanje, već da zahtijeva stalnu refleksiju o vlastitim normativnim, društvenim i (bio)etičkim pretpostavkama. Društvene i humanističke znanosti pritom imaju ključnu ulogu u jačanju kritičke svijesti, u preispitivanju institucionalnih praksi te u oblikovanju humanijeg i odgovornijeg pristupa zdravstvenoj skrbi.

Promišljati Foucaulta danas znači više od tumačenja njegova djela, tj. nastaviti projekt mišljenja koji nas potiče da preispitujemo ono što se čini samorazumljivim, da razotkrivamo režime istine koji upravljaju našim praksama i da iznova promislimo načine na koje smo oblikovani kao subjekti unutar suvremenih društava. Oslanjajući se na dugogodišnju tradiciju Riječkih dana bioetike, ovim simpozijem želimo nastaviti njegovati dijalog između teorije i prakse te pridonijeti razvoju medicine koja je otvorena kritici, svjesna vlastitih pretpostavki i usmjerena prema čovjeku kao cjelovitom biću.

Franjo Mijatović

Predsjednik Organizacijskog odbora

Introduction to the symposium theme

The philosophical legacy of Michel Foucault (1926–1984) occupies a distinctive place in contemporary reflections on medicine, healthcare systems, and the position of the subject within society. Foucault’s analytical shift—from universal concepts toward historically contingent practices, relations of power, and processes of subjectivation—has opened a space in which the social sciences and the humanities can reassess their own methodological foundations and contribute to a deeper understanding of the biopolitical, biomedical, and bioethical frameworks of modern society.

Foucault’s studies of madness, illness, prisons, and the regulation of life demonstrate that the fundamental categories of medical and biomedical rationality cannot be understood outside the networks of discourse and institutions that produce them. His genealogy of the hospital, as well as his analysis of the doctor-patient relationship (subject-subject), portray medicine not merely as a scientific discipline but as a powerful social field in which norms, identities, and the boundaries of what is considered healthy, normal, or deviant are actively shaped. In doing so, Foucault opened up a space for interdisciplinary dialogue between philosophy, sociology, psychiatry, theology, politics, public health, and clinical practice.

It is within this context—on the occasion of the centenary of Foucault’s birth and as part of the 28th Rijeka Days of Bioethics—that the Department of Social Sciences and Medical Humanities is organising the symposium “Social Sciences and Medical Humanities in Dialogue with the Philosophical Legacy of Michel Foucault”. As the longest-running continuously organised bioethics event in Croatia, the Rijeka Days of Bioethics provide a particularly fitting forum for critically re-examining the relationship between medicine, society, and philosophy.

The aim of this symposium is not merely to interpret Foucault as a canonical author, but to create a space for dialogue in which his

thought becomes a tool for understanding contemporary challenges in medicine and healthcare policy. The contributions gathered in this book of abstracts cover a wide range of topics: from the genealogy of medical institutions and the history of psychiatry, through analyses of biopolitical regimes and the ethics of care, to questions of surveillance, subjectivation, and the methodological potential of genealogy in contemporary research. What unites these approaches is the conviction that medicine should not be reduced to technical or purely biomedical knowledge, but instead requires ongoing reflection on its own normative, social, and (bio)ethical presuppositions. In this regard, the social sciences and the humanities play a crucial role in strengthening critical awareness, questioning institutional practices, and shaping a more humane and responsible approach to healthcare.

Reflecting on Foucault today means more than interpreting his work. It means continuing a project of critical thought that urges us to question what appears self-evident, to uncover the regimes of truth that govern our practices, and to rethink the ways in which we are constituted as subjects within contemporary societies. Drawing on the long-standing tradition of the Rijeka Days of Bioethics, this symposium seeks to sustain the dialogue between theory and practice and to contribute to the development of a medicine that is open to critique, aware of its own assumptions, and oriented toward the human being as a whole.

Franjo Mijatović

Chair of the Organisation Committee of the symposium

PROGRAM / PROGRAMME

Predavaonica Z2 / Lecture Room 2

9.30-9.45 Otvaranje simpozija i pozdravne riječi / Opening ceremony and welcoming speeches

9.45-10.45 Biopolitika i etika medicine: između moći, skrbi i subjektivacije / Biopolitics and the Ethics of Medicine: Between Power, Care, and Subjectivation

Predsjedava / Chairperson: HELENA ŠTRUCELJ

9.45-10.00 EVA D. BAHOVEC (Slovenija/Slovenia): Foucault i medicina: od medicinskog pogleda do biopolitike i kritike / Foucault and Medicine: From the Medical Gaze to Biopolitics and Critique

10.00-10.15 PAVLE MIJOVIĆ (Bosna i Hercegovina / Bosnia and Herzegovina): Foucaultovo naslijeđe: kritički pogled na suvremenu zdravstvenu politiku / Foucault's Legacy: Critical Reflections on Contemporary Health Policy

10.15-10.30 FRANJO MIJATOVIĆ (Hrvatska/Croatia): Etika zdravstvene / medicinske skrbi Michel Foucaulta / The Ethics of Healthcare / Medical Care in the Thought of Michel Foucault

10.30-10.45 DISKUSIJA / DISCUSSION

10.45-11.00 PAUZA / BREAK

11.00-12.00 Genealogija kao metoda: između arhiva, digitalnih humanistika i kritike povijesti / Genealogy as a Method: Between the Archive, Digital Humanities, and the Critique of History

Predsjedava / Chairperson: PAVLE MIJOVIĆ

11.00-11.15 KREŠIMIR PETKOVIĆ (Hrvatska/Croatia): Primjena genealogije u istraživanju javnih politika u Hrvatskoj: iskustva i izazovi / The Application of Genealogy in Public Policy Research in Croatia: Experiences and Challenges

- 11.15-11.30 DUŠAN RISTIĆ (Srbija/Serbia): Genealogija na marginama: Foucaultove bilješke i digitalne humanističke znanosti / Genealogy in the Margins: Foucault's Reading Notes and Digital/Medical Humanities
- 11.30-11.45 DAVID ŠPORDER (Hrvatska/Croatia): Zanat povjesničara i genealogija / The Historian's Craft and Genealogy
- 11.45-12.00 DISKUSIJA / DISCUSSION
- 12.00-12.15 PAUZA / BREAK

12.15-13.15 Genealogije moći: od discipline do biopolitičkog i psihološkog upravljanja / Genealogies of Power: From Discipline to Biopolitical and Psychological Governance

Predsjedava / Chairperson: IVANA ČERNEHA

- 12.15-12.30 HAJRUDIN HROMADŽIĆ (Hrvatska/Croatia): Nadzor, kazna, kontrola: genealogija fenomena / Surveillance, Punishment, Control: A Genealogy of Phenomena
- 12.30-12.45 MARIJAN KRIVAK (Hrvatska/Croatia): Pravo na smrt i moć nad životom. Historija seksualnosti REVISITED / The Right to Death and Power over Life. The History of Sexuality REVISITED
- 12.45-13.00 HELENA ŠTRUCELJ (Hrvatska/Croatia): Motiv moći / Power motive
- 13.00-13.15 DISKUSIJA / DISCUSSION
- 13.15-14.30 RUČAK / LUNCH

14.30-15.15 Kriza prosvjedenja i granice moderne: između kritike, teologije i bioetike / The Crisis of the Enlightened and the Limits of Modernity: Between Critique, Theology, and Bioethics

Predsjedava / Chairperson: FRANJO MIJATOVIĆ

- 14.30-14.45 IGOR ETEROVIĆ (Hrvatska/Croatia): Kant i Foucault o prosvjetiteljstvu iz perspektive jednog vremena 'tamnog

prosvjetiteljstva' / Kant and Foucault On Enlightenment from the Perspective of an Age of 'Dark Enlightenment'

14.45-15.00 TONČI MATULIĆ (Hrvatska/Croatia): Mogućnosti dijaloga teologije i medicine u ogledalu Foucaultove ideje rađanja moderne klinike / Possibilities of Dialogue between Theology and Medicine in the Mirror of Foucault's Idea of the Birth of the Modern Clinic

15.00-15.15 DISKUSIJA / DISCUSSION

15.15-15.30 PAUZA / BREAK

15.30-16.30 Ludilo, skrb i kontrola: povijest psihijatrijskih praksi između humanosti i discipline / Madness, Care, and Control: The History of Psychiatric Practices Between Humanity and Discipline

Predsjedava / Chairperson: IGOR ETEROVIĆ

15.30-15.45 IVANA ČERNEHA (Hrvatska/Croatia): Foucault i ludilo: Epistemološka dekonstrukcija i povijesna ontologija psihijatrijskog diskursa / Foucault and Madness: Epistemological Deconstruction and Historical Ontology of Psychiatric Discourse

15.45-16.00 MARKO MEDVED (Hrvatska/Croatia): Juan Gilabert Jofré vs. Michel Foucault: stav prema mentalnim bolesnicima u srednjemu vijeku – suosjećanje ili društvena kontrola? / Juan Gilabert Jofré vs. Michel Foucault: Attitudes Toward the Mentally Ill in the Middle Ages – Compassion or Social Control?

16.00-16.15 NADA GOSIĆ (Hrvatska/Croatia): Foucaultovo Rođenje klinike – vodič za analizu nasilja u zdravstvu / Foucault's The Birth of the Clinic – a Guide to the Analysis of Violence in Healthcare

16.15-16.30 DISKUSIJA / DISCUSSION

16.30 ZATVARANJE SIMPOZIJA / CLOSING CEREMONY

SAŽETCI / ABSTRACTS

EVA D. BAHOVEC

*Filozofski fakultet, Sveučilište u Ljubljani, Slovenija/
Faculty of Arts, University of Ljubljana, Slovenia*

FOUCAULT I MEDICINA: OD MEDICINSKOG POGLEDA DO BIOPOLITIKE I KRITIKE

Michel Foucault jedan je od najutjecajnijih kritičkih filozofa našega vremena. Njegova kritika zahvatila je gotovo sva područja humanističkih i društvenih znanosti, dok je njegov „antihumanizam” ponudio novu osnovu za filozofijsku antropologiju. U tome širem kontekstu Foucault je također preoblikovao naše razumijevanje medicinskih znanosti kao područja uronjenog u odnose moći i društvene kontrole, koje propisuje što se u suvremenom društvu smatra normalnim, a što patološkim.

Jedan od Foucaultovih najutjecajnijih doprinosa pojavljuje se u djelu *Rođenje klinike*, gdje uvodi pojam „medicinskog pogleda”. Taj se pojam odnosi na način na koji se budući liječnici osposobljavaju da percipiraju pacijente i njihove bolesti: kao tijela koja se mogu pregledavati i dijagnosticirati. Ova je promjena povezana s Xavierom Bichatom i njegovim utemeljenjem patološke anatomije, uvođenjem medicinskog pojma smrti i njegovom institucionalizacijom. Foucault tvrdi da je ta transformacija dio šire problematike ukorijenjene u odnosu znanja i moći, koju bi stručnjaci kao „specifični intelektualci” trebali dekonstruirati.

Medicina tako stječe moć nad pojedincima, ali i nad populacijama, što predstavlja još jedan važan doprinos u Foucaultovu radu, konceptualiziran u djelu *Povijest seksualnosti* kao „biopolitika”. U početku medicinske institucije postaju mjesta na kojima se moć provodi – često suptilno – kroz rutine, klasifikacije i stručne prosudbe. Te se prakse potom šire na čitavu populaciju, obuhvaćajući strategije povezane sa zdravljem, higijenom, stopama nataliteta, bolestima i očekivanim trajanjem života.

Razotkrivajući povijesne, društvene i ekonomske sile koje oblikuju medicinsko znanje i institucije, Foucault pokazuje da je medicina istodobno znanstvena i politička praksa – ona koja oblikuje način na koji razumijemo modernog subjekta i same sebe. Međutim, njegova kritika, definirana kao „ne biti vođen, ne na ovaj način, ne od njih”, ne ide dovoljno daleko, budući da njegova analiza nedovoljno uzima u obzir spolnu razliku i višestruke načine na koje su ženska tijela više izložena medicinskom pogledu te intenzivnije upravljana kao dio populacije.

U tom kontekstu rad Simone de Beauvoir, osobito njezino djelo *Drugi spol*, može se koristiti kako bi se dodatno razotkrili odnosi moći i ponovno promislila konstitucija subjekta u Foucaultovu kasnijem radu. Takav pristup približava njegovu misao „ontologiji sadašnjosti”, ali i konkretnim pitanjima biopolitike i bioetike.

FOUCAULT AND MEDICINE: FROM THE MEDICAL GAZE TO BIOPOLITICS AND CRITIQUE

Michel Foucault is one of the most influential critical philosophers of our time. His critique has reached virtually all domains of the humanities and the social sciences, while his “antihumanism” has offered a new foundation for philosophical anthropology. Within this broader context, Foucault also reshaped our understanding of the medical sciences as a field embedded in power relations and social control, prescribing what counts as normal and pathological in contemporary society.

One of Foucault’s most influential contributions appears in *The Birth of the Clinic*, where he introduced the notion of “the medical gaze”. This refers to the way future doctors are trained to perceive patients and their illnesses: as bodies that can be examined and diagnosed. This shift is linked to Xavier Bichat and his invention of pathological anatomy by way of introducing the medical concept of death and its

institutionalisation. Foucault argues that this transformation is part of a broader issue, embedded in the relation between knowledge and power, which should be deconstructed by experts as “specific intellectuals”.

Medicine thus acquires power over both individuals and populations, the latter forming another influential contribution in Foucault’s work, conceptualized in *The History of Sexuality* as “biopolitics”. Initially, medical institutions become sites where power is exercised—often subtly—through routines, classifications, and expert judgements. These practices then extend to the whole population, encompassing strategies related to health, hygiene, birth rates, disease, and life expectancy.

By uncovering the historical, social, and economic forces shaping medical knowledge and institutions, Foucault demonstrates that medicine is both a scientific and a political practice—one that shapes how we understand the modern subject and ourselves. However, his critique, defined as “not to be governed, not in this way, not by them” does not seem to go far enough, since his analysis does not sufficiently address sexual differences or the multiple ways in which female bodies are more exposed to the medical gaze and more intensely governed as part of the population.

In this context, the work of Simone de Beauvoir, particularly *The Second Sex*, can be used to further expose power relations and rethink the constitution of the subject in Foucault’s later work. Such an approach brings his thought close to an “ontology of the present”, as well as to practical concerns in biopolitics and bioethics.

IVANA ČERNEHA

*Gimnazija Eugena Kumičića Opatija, Hrvatska /
Eugen Kumičić Grammar School Opatija, Croatia*

**FOUCAULT I LUDILO: EPISTEMOLOŠKA
DEKONSTRUKCIJA I POVIJESNA ONTOLOGIJA
PSIHIJATRIJSKOG DISKURSA**

Cilj je izlaganja analizirati procese konstrukcije i transformacije ludila unutar specifičnih društveno-povijesnih formacija, primjenjujući Foucaultove metode arheologije i genealogije. Polazište je istraživanja rekonstrukcija „nulte točke ludila”, onoga povijesnog momenta prije uspostave „monologa razuma”, koji je ludilo utišao i pretvorio ga u puki objekt medicinskog promatranja. Analiza prati evoluciju doživljaja ludila: od „Broda luđaka”, preko institucionalnog prijeloma „velikog zatvaranja” u 17. stoljeću, kad se ludilo unificira s besposličarenjem i siromaštvom pod zajednički nazivnik iracionalnosti, do rađanja moderne psihijatrije. Foucaultova dekonstrukcija pokazuje da Pinelove reforme ne predstavljaju isključivo civilizacijski napredak, već uvođenje suptilnijih modusa moralnog discipliniranja gdje liječnik preuzima ulogu autoriteta. Središnji dio izlaganja problematizira suvremenu psihijatrijsku nozologiju, s fokusom na kritiku sustava DSM i širenje patologije kroz medikalizaciju svakodnevice. Odsustvo objektivnih biomarkera u suvremenoj dijagnostici potvrđuje nužnost filozofske intervencije koja čuva dostojanstvo bolesnika nasuprot tendencijama pretvaranja psihijatrije u isključivu „znanost o mozgu”. Zaključno, izlaganje afirmira filozofiju psihijatrije kao nužan epistemološki prostor koji čuva kritičku distancu prema metodama proizvodnje „psihijatrijske istine”. Foucaultovski skepticizam naglašava se kao ključan alat podsjećajući da istina u psihijatriji zahtijeva kontinuirano propitivanje društvenih normi i mehanizama moći koji je konstituiraju.

FOUCAULT AND MADNESS: EPISTEMOLOGICAL DECONSTRUCTION AND HISTORICAL ONTOLOGY OF PSYCHIATRIC DISCOURSE

The aim of this presentation is to analyse the processes through which madness is constructed and transformed within specific socio-historical formations, drawing on Foucault's methods of archaeology and genealogy. The point of departure is the reconstruction of the "zero point of madness", that historical moment prior to the establishment of the "monologue of reason", which silenced madness and reduced it to a mere object of medical observation. The analysis traces the shifting experience of madness: from the imagery of the "Ship of Fools", through the institutional rupture of the "Great Confinement" in the seventeenth century—when madness was unified with idleness and poverty under the shared category of irrationality—to the emergence of modern psychiatry. Michel Foucault's deconstructive approach reveals that the reforms associated with Philippe Pinel do not simply mark a humanitarian or civilisational advance, but rather introduce more subtle modes of moral discipline, in which the physician assumes the role of authority. The central part of the presentation problematizes contemporary psychiatric nosology, focusing in particular on the critique of the DSM system and the expansion of pathology through the medicalisation of everyday life. The absence of objective biomarkers in current diagnostic practices underscores the necessity of philosophical intervention—one that safeguards the dignity of patients against tendencies to reduce psychiatry to an exclusive "science of the brain". In conclusion, the presentation affirms the philosophy of psychiatry as an indispensable epistemological space that maintains a critical distance from the methods through which "psychiatric truth" is produced. A Foucauldian scepticism is emphasized as a key analytical tool, reminding us that truth in psychiatry requires continuous questioning of the social norms and power mechanisms that constitute it.

IGOR ETEROVIĆ

*Medicinski fakultet, Sveučilište u Rijeci, Hrvatska /
Faculty of Medicine, University of Rijeka, Croatia*

KANT I FOUCAULT O PROSVJETITELJSTVU IZ PERSPEKTIVE JEDNOG VREMENA ‘TAMNOG PROSVJETITELJSTVA’

Pisan iz ugla vremena u kojem je ono nastalo i cvalo, tekst Immanuela Kanta „Odgovor na pitanje: Što je prosvjetiteljstvo?” iz 1784. godine smatra se paradigmatiskim opisom prosvjetiteljske ideje, ali i konkretne prosvjetiteljske situacije. Točno 200 godina kasnije objavljen je tekst „Što je prosvjetiteljstvo?” Michela Foucaulta, koji – potaknut tom velikom obljetnicom – uzima u zadatak odgovoriti na isto pitanje koje je mučilo i njegova prethodnika. Osvrćući se na rad Michela Foucaulta i njegovu ocjenu kako Kantova teksta tako i same aktualnosti ideje prosvjetiteljstva, u ovom ćemo izlaganju pokušati dati barem silnice odgovora što bi danas bio odgovor na pitanje koje postavljaju oba navedena mislioca. Promišlja se nije li upravo pomanjkanje vjere u izvornu (Kantovu) ideju prosvjetiteljstva dovelo do krize prosvjetiteljstva u moderni, koju locira i Foucault, a čija je kulminacija možda upravo sada u suvremenom dobu, kroz upravo onaj skup pojava kroz koje izbijaju neke potpuno suprotne tendencije, a često objedinjene pod širokim pojmom ‘tamnog prosvjetiteljstva’. Na tragu iščitavanja Foucaultova teksta kritički se otvara pitanje nije li upravo potrebno vratiti se Kantu i izvornoj prosvjetiteljskoj ideji kako bi se oduprli negativnim pojavama suvremenosti. Svjesni činjenice da svako vrijeme ima svoje zahtjeve, postavlja se pitanje, koje je možda moguće artikulirati i u svjetlu Foucaultovske ideje biomoći, nije li nam danas možda potrebno jedno novo, nazovimo ga ‘bioetičko prosvjetiteljstvo’.

KANT AND FOUCAULT ON ENLIGHTENMENT FROM THE PERSPECTIVE OF AN AGE OF ‘DARK ENLIGHTENMENT’

Written from the perspective of the time in which it emerged and flourished, Immanuel Kant’s text “An Answer to the Question: What Is Enlightenment?” (1784) is considered a paradigmatic account of the Enlightenment idea, as well as of the concrete historical situation of Enlightenment. Exactly 200 years later, Michel Foucault published his essay “What Is Enlightenment?”, which—prompted by that significant anniversary—undertakes the task of responding to the same question that concerned his predecessor. Reflecting on the work of Michel Foucault and his assessment of both Kant’s text and the contemporary relevance of the idea of Enlightenment, this presentation will also attempt to outline at least the main contours of a possible answer to that question today, as posed by both thinkers. It considers whether a lack of faith in the original (Kantian) idea of Enlightenment has led to the crisis of Enlightenment in modernity, identified also by Foucault—a crisis the culmination of which may be occurring precisely in the present age, through a range of phenomena that reveal entirely opposing tendencies, often grouped under the broad notion of “dark Enlightenment.” Following a reading of Foucault’s text, one may critically ask whether it is in fact necessary to return to Kant and the original Enlightenment idea in order to resist the negative developments of contemporary society. Aware that every historical period has its own demands, a further question arises—perhaps articulable in light of the Foucauldian concept of biopower—whether what we need today is a new form of Enlightenment, one that might be termed a “bioethical Enlightenment”.

NADA GOSIĆ

Medicinski fakultet i Fakultet zdravstvenih studija, Sveučilište u Rijeci, Hrvatska / Faculty of Medicine and Faculty of Health Studies, University of Rijeka, Croatia

FOUCAULTOVO ROĐENJE KLINIKE – VODIČ ZA ANALIZU NASILJA U ZDRAVSTVU

Na podlozi Foucaultovog *Rođenja klinike* analiziraju se razlozi nastanka nasilja u suvremenim zdravstvenim sustavima, vrste nasilja nad zdravstvenim djelatnicima i nasilje zdravstvenih djelatnika prema pacijentima. Cilj izlaganja nije samo prikazati nasilje u zdravstvu kao fizički čin i djelo, nego i analizirati pronađene oblike nasilja, Foucaultovim riječima, u konceptu medicinskog pogleda u kojem su zdravstveni djelatnici i pacijenti izloženi različitim pritiscima nemedicinske naravi. Radi se o institucionalnim, organizacijskim, upravljačkim i stalno rastućim administrativnim pritiscima te, posebice danas, migraciji i nedostatku medicinskih i zdravstvenih djelatnika. Za empirijsku podlogu Foucaultove analize služe članci o nasilju nad zdravstvenim djelatnicima, zdravstvenih djelatnika nad pacijentima i zdravstvenih djelatnika međusobno objavljeni u hrvatskome dnevnom tisku i odabranim medijima. U njihovim sadržajima traži se potvrda Foucaultove tvrdnje prema kojoj nasilje u zdravstvu nastaje unutar medicinskog pogleda koji svojim pritiscima i organizacijom guši profesionalne kompetencije zdravstvenih djelatnika, mijenja odnos zdravstvenih djelatnika prema pacijentima i otvara prostor za nasilje. Tako gledajući, medicinski pogled stvara uvjete za nasilje u kojem su zdravstveni djelatnici i pacijenti istovremeno i žrtve i počinitelji.

FOUCAULT'S THE BIRTH OF THE CLINIC – A GUIDE TO THE ANALYSIS OF VIOLENCE IN HEALTHCARE

Based on Foucault's *The Birth of the Clinic*, the presentation analyses the causes of violence in contemporary healthcare systems, the types of violence directed against healthcare professionals, and violence perpetrated by healthcare professionals against patients. The aim of the presentation is not merely to present violence in healthcare as a physical act or offense, but to analyse the identified forms of violence, in Foucault's terms, within the concept of the medical gaze, in which healthcare professionals and patients are exposed to various pressures of a non-medical nature. These include institutional, organisational, managerial, and continuously increasing administrative pressures, as well as, in particular today, pressures related to migration and the shortage of medical and healthcare personnel.

The empirical basis of Foucault's analysis consists of articles on violence against healthcare professionals, violence by healthcare professionals against patients, and violence among healthcare professionals themselves, published in Croatian daily press and selected media outlets. Their content is examined in search of confirmation of Foucault's claim that violence in healthcare arises within the medical gaze which, through its pressures and organisation, suppresses the professional competencies of healthcare professionals, changes the relationship between healthcare professionals and patients, and creates a space for violence. From this perspective, the medical gaze creates conditions for violence in which healthcare professionals and patients are both victims and perpetrators.

HAJRUDIN HROMADŽIĆ

Filozofski fakultet, Sveučilište u Rijeci, Hrvatska /

Faculty of Humanities and Social Sciences, University of Rijeka, Croatia

NADZOR, KAZNA, KONTROLA: GENEALOGIJA FENOMENA

Izlaganje će biti posvećeno kratkom prikazu genealogije fenomena nadzora, kažnjavanja i kontrole, teme koju opravdano tretiramo kao jedno od središnjih problemskih mjesta u opusu Michela Foucaulta. U tom kontekstu, zadatak je teorijske analize da u osnovnim i glavnim crtama pokuša izvesti sintezu u vidu prikaza: kako i u kojim pripadajućim povijesnim, društvenim, ideološkim i ekonomsko-političkim kontekstima prakse nadzora, kontrole i kažnjavanja ‘evoluiraju’ od izvornog modela panoptikona kako ga je razvio Jeremy Bentham, preko njegove teorijsko-epistemološke reaktualizacije u vidu Foucaultovih analiza, interpretacija i aplikacija, prema „postsriptumu uz društva kontrole” Gillesa Deleuzea, s kojim je u izravnome dijaloškom odnosu. Time se otvaraju i perspektive novijih čitanja, kakva je primjerice paradigma „doba nadzornog kapitalizma” Shoshane Zuboff.

SURVEILLANCE, PUNISHMENT, CONTROL: A GENEALOGY OF PHENOMENA

The presentation will be devoted to a brief genealogy of the phenomena of surveillance, punishment, and control—topics that we justifiably treat as one of the central problem areas in the work of Michel Foucault. In this context, the task of theoretical analysis is to offer, in broad terms, a synthesis that traces how, and in which historical, social, ideological, and political-economic contexts, practices of surveillance, control, and punishment “evolve” from the original model of the

panopticon developed by Jeremy Bentham, through its theoretical and epistemological reactivation in Foucault's analyses, interpretations, and applications, toward the "Postscript on the Societies of Control" by Gilles Deleuze, with which it stands in direct dialogical relation. This opens up further perspectives for more recent readings, such as the paradigm of the "age of surveillance capitalism" proposed by Shoshana Zuboff.

MARIJAN KRIVAK

*Filozofski fakultet, Sveučilište J. J. Strossmayera u Osijeku, Hrvatska /
Faculty of Humanities and Social Sciences, J. J. Strossmayer University
of Osijek, Croatia*

PRAVO NA SMRT I MOĆ NAD ŽIVOTOM. HISTORIJA SEKSUALNOSTI REVISITED

Izlaganje pokušava, primarno, obnoviti interes za kritički impuls Foucaultove misli. Pritom se referira na posljednje poglavlje njegove *Volje za znanjem* (1976). Ovaj prvi dio njegove planirane šestotomne *Historije seksualnosti* priziva pravo na – OTPOR. Upravo slijedeći taj uvid, izlaganje nudi cijeli niz temeljnih koncepata Foucaultove misli, usput se referirajući i na retrogradni karakter bioetičke pozicioniranosti u odnosu na kapitalističko konstruiranu, dakle „biopolitičku” zbilju.

Može li preobrazba oblika moći – od suverene preko disciplinarne na biopolitičku – dovesti do stvarnog uvećanja snage života naspram smrti? Je li ta preobrazba podatno tlo da se pozicioniramo – na koncu, i putem *epimeleia he auton* – naspram dominantnih obrazaca manipulacije životom u okviru sklopa moć/znanje?

Doprijeti, *in ultima linea*, do onoga „što jesi”?... može li se to još danas s Michelom Foucaultom?

THE RIGHT TO DEATH AND POWER OVER LIFE. THE HISTORY OF SEXUALITY REVISITED

This presentation primarily seeks to renew interest in the critical impulse of Michel Foucault's thought. In doing so, it refers to the final chapter of his *The Will to Knowledge* (1976). This first volume of his planned six-part *History of Sexuality* invokes the right to RESISTANCE. Following

this insight, the presentation offers a range of fundamental concepts from Foucault's philosophy, while also addressing the retrograde character of bioethical positioning in relation to a capitalist-constructed, and thus "biopolitical", reality.

Can the transformation of forms of power—from sovereign, through disciplinary, to biopolitical—lead to a genuine intensification of the force of life over death? Does this transformation provide fertile ground for positioning ourselves—ultimately, even through *epimeleia he auton*—in opposition to the dominant patterns of manipulation of life within the power/knowledge nexus?

To reach, *in ultima linea*, that which one "is" ... is this still possible today with Michel Foucault?

TONČI MATULIĆ

*Katolički bogoslovni fakultet, Sveučilište u Zagrebu, Hrvatska/
Catholic Faculty of Theology, University of Zagreb, Croatia*

MOGUĆNOSTI DIJALOGA TEOLOGIJE I MEDICINE U OGLEDALU FOUCAULTOVE IDEJE RAĐANJA MODERNE KLINIKE

Stota obljetnica rođenja francuskog filozofa Michela Foucaulta (1926. – 1984.) nema značajniji odjek u katoličkoj teologiji, osim u krugu malobrojnih teologa koji kritički propituju teološku relevantnost i korisnost, a možda najpresudnije, i posljedice za tradicionalnu vjeru i Crkvu nekih aspekata njegove filozofijske ostavštine. Foucaultov projekt radikalnoga postmodernog mišljenja teologija niti može niti smije ignorirati, ali pritom sebi treba osvijestiti odgovor na pitanje o vlastitom identitetu. Želi li ostati vjerna tradicionalnim zasadama teološkog mišljenja, te u tom smislu ostati tradicionalna – ipak uvelike moderna – teologija, ili ima hrabrosti posegnuti za alatima i pristupima radikalnoga postmodernog mišljenja, te u tom smislu postati – ipak drugačija ili – postmoderna teologija? Prijedlog našeg izlaganja ni približno nije zaokupljen traženjem odgovora na to bremenito i sudbonosno pitanje, nego je zaokupljen samo jednim, dakako, u odnosu na cjelinu tek sporednim aspektom. Tiče se pitanja o mogućnostima dijaloga teologije i suvremene medicine u svjetlu Foucaultovog tumačenja nastanka i razvoja moderne medicine i podvučenih glavnih ideja. Njegovo tumačenje nastanka i razvoja moderne medicine odiše istom originalnošću kojom odiše njegova filozofijska „metoda u zbunjujućoj, nedovoljno strukturiranoj i loše strukturiranoj domeni povijesti ideja”. Zbog toga njegov misaoni pothvat, a koji se u očima teologije otkriva kao jedinstven misaoni eksperiment, nije samo pokušaj dekonstrukcije moderne medicine, nego i modernog mišljenja kao takvog. Posljedično, manje je bitno što njegova kritička analiza podvučenih medicinskih ideja omogućava shvatiti od njezinih

radikalnih posljedica na suvremenu medicinu. Podvučene ideje čine jezgru ključnih medicinskih binoma: liječnik i bolesnik, duša i tijelo, zdravlje i bolest, dijagnoza i terapija, znanost i medicina, bolnica i politika, moć i društvo. Tradicionalna teologija uspijevala je relativno uspješno dijalogizirati, teorijski i praktički, s modernom medicinom. No, postoje li mogućnosti dijaloga teologije i medicine na osnovama radikalnih zahtjeva Foucaultove interpretacije nastanka i razvoja moderne medicine s podvučenim idejama, pokušat ćemo promisliti i djelomično predstaviti u ovom predavanju.

POSSIBILITIES OF DIALOGUE BETWEEN THEOLOGY AND MEDICINE IN THE MIRROR OF FOUCAULT'S IDEA OF THE BIRTH OF THE MODERN CLINIC

The centenary of the birth of the French philosopher Michel Foucault (1926–1984) has not had a significant impact in Catholic theology, except among a small number of theologians who are critically questioning the theological relevance and usefulness, and perhaps most crucially, the consequences for traditional faith and the Church of some aspects of his philosophical legacy. Foucault's project of radical postmodern thought cannot and must not be ignored by theology, but in doing so, it needs to become aware of the answer to the question of its own identity. Does it want to remain faithful to the traditional principles of theological thought and in this sense remain a traditional – yet largely modern – theology, or does it have the courage to reach for the tools and approaches of radical postmodern thought and in this sense become a – yet different or – postmodern theology? The proposal of our presentation is not even remotely concerned with finding an answer to this fraught and fateful question, but is concerned with only one, albeit secondary aspect in relation to the whole. It concerns the question of the possibilities of dialogue between theology and contemporary medicine in the light of Foucault's interpretation of the origin and development of modern medicine and the main ideas underlined. His

interpretation of the origin and development of modern medicine exudes the same originality that exudes his philosophical “method in the confusing, insufficiently structured and poorly structured domain of the history of ideas”. Therefore, his thought venture, which in the eyes of theology is revealed as a unique thought experiment, is not only an attempt to deconstruct modern medicine, but also modern thought as such. Consequently, it is less important that his critical analysis of the underlined medical ideas allows us to understand their radical consequences for contemporary medicine. The underlined ideas form the core of key medical binomials: doctor and patient, soul and body, health and illness, diagnosis and therapy, science and medicine, hospital and politics, power and society. Traditional theology managed to relatively successfully establish a dialogue, theoretically and practically, with modern medicine. However, we will try to consider and partially present in this lecture whether there are possibilities for a dialogue between theology and medicine based on the radical demands of Foucault’s interpretation of the origin and development of modern medicine with the ideas underlined.

MARKO MEDVED

*Medicinski fakultet, Sveučilište u Rijeci, Hrvatska/
Faculty of Medicine, University of Rijeka, Croatia*

JUAN GILABERT JOFRÉ VS. MICHEL FOUCAULT: STAV PREMA MENTALNIM BOLESNICIMA U SREDNJEMU VIJEKU – SUOSJEĆANJE ILI DRUŠTVENA KONTROLA?

Michel Foucault dao je izrazito važan doprinos proučavanju psihijatrijskih ustanova, zauvijek promijenivši način na koji ih razumijevamo u zapadnoj povijesti. Njegovo je najutjecajnije djelo na ovu temu *Histoire de la folie à l'âge classique*, u kojem osporava ideju da su te strukture stvorene iz brige i suosjećanja.

Međutim, u kasnome srednjem vijeku povijest medicine pamti ime Juana Gilaberta Jofréa, mercedarskog redovnika iz Valencije (u Španjolskoj), poznatog po osnivanju onoga što se smatra prvom psihijatrijskom bolnicom u Europi. Godine 1409., nakon što je svjedočio javnom zlostavljanju mentalno bolesnog čovjeka u Valenciji, održao je poznatu propovijed u kojoj je pozivao na suosjećanje i strukturiranu skrb za „nevine” (ljude s mentalnim bolestima). To je dovelo do osnivanja onoga što se smatra prvom psihijatrijskom ustanovom.

Za razliku od Foucaultovih ocjena, koje se odnose ponajviše na novi vijek, ovaj primjer iz Španjolske tiče se srednjeg vijeka. U opisanom je primjeru suosjećanje bilo odlučujuće u promicanju skrbi za psihijatrijske pacijente i može se smatrati tipičnim za srednjovjekovno doba, u kojem su zdravstvene ustanove bile prije svega karitativne, iz čega su kasnije u moderno doba nastale javno-zdravstvene ustanove.

JUAN GILBERT JOFRÉ VS. MICHEL FOUCAULT: ATTITUDES TOWARD THE MENTALLY ILL IN THE MIDDLE AGES – COMPASSION OR SOCIAL CONTROL?

Michel Foucault made an exceptionally important contribution to the study of psychiatric institutions, forever changing the way we understand them in Western history. His most influential work on this subject is *Histoire de la folie à l'âge classique*, in which he challenges the idea that such institutions were created out of care and compassion.

However, in the late Middle Ages, the history of medicine remembers the name of Juan Gilbert Jofré, a Mercedarian friar from Valencia, known for founding what is considered the first psychiatric hospital in Europe. In 1409, after witnessing the public abuse of a mentally ill man in Valencia, he delivered a famous sermon calling for compassion and structured care for the “innocents” (people with mental illnesses). This led to the establishment of what is regarded as the first psychiatric institution.

Unlike Foucault's assessments, which mainly concern the modern era, this example from Spain pertains to the Middle Ages. In the case described, compassion played a decisive role in promoting care for psychiatric patients and may be considered characteristic of the medieval period, in which healthcare institutions were primarily charitable in nature. From these institutions, modern public healthcare systems later developed.

FRANJO MIJATOVIĆ

*Medicinski fakultet, Sveučilište u Rijeci, Hrvatska /
Faculty of Medicine, University of Rijeka, Croatia*

ETIKA ZDRAVSTVENE/MEDICINSKE SKRBI MICHELA FOUCAULTA

Cilj je ovoga rada istražiti etiku zdravstvene/medicinske skrbi kroz prizmu filozofije Michela Foucaulta, s posebnim naglaskom na njegovo razumijevanje biomoći i procesa oblikovanja subjektivnosti unutar medicinskih praksi. Polazimo od teze da zdravstvena skrb nije tek tehnički ili znanstveni postupak, nego složeni društveni prostor u kojem se, kroz norme, institucije i diskurse, oblikuju načini na koje pojedinci doživljavaju sebe, vlastito zdravlje i odnose s drugima. Takav pristup omogućuje razumijevanje etike ne samo kao skupa univerzalnih pravila, nego i kao dinamičnog procesa u kojem se subjekti konstituiraju i transformiraju unutar specifičnih društveno-povijesnih okolnosti. U tom se okviru pojam biomoći razmatra kao ključan analitički alat za razumijevanje moderne medicine, pri čemu se pokazuje kako zdravstvene institucije, putem mehanizama nadzora, klasifikacije i normalizacije, reguliraju tijela i populacije, uspostavljaju kriterije normalnog i patološkog te oblikuju polje mogućnosti unutar kojeg subjekti djeluju, čime se ujedno razotkriva da medicinske prakse nisu vrijednosno neutralne, nego aktivno sudjeluju u formiranju subjektivnosti kako pacijenata tako i zdravstvenih djelatnika. Posebna se pozornost pritom posvećuje pojmovima „brige o sebi” i refleksije, kako bi se istaknulo da etička subjektivnost u području zdravstva podrazumijeva aktivan odnos prema vlastitim uvjerenjima i postupcima, oblikovana u napetosti između društvenih normi i osobne odgovornosti. Foucaultovo razumijevanje etike zdravstvene/medicinske skrbi na taj način otvara dublju analitičku perspektivu koja nadilazi okvire tradicionalnih deontoloških i utilitarističkih modela,

omogućujući sagledavanje medicine kao prostora u kojem se istodobno odvija liječenje tijela i konstituiranje subjekata, pružajući temelj za promišljanje i transformaciju etičkih praksi u suvremenom zdravstvu.

THE ETHICS OF HEALTHCARE/MEDICAL CARE IN THE THOUGHT OF MICHEL FOUCAULT

The aim of this paper is to examine the ethics of healthcare/medical care through the lens of Michel Foucault's philosophy, with particular emphasis on his understanding of biopower and the processes through which subjectivity is formed within medical practices. It proceeds from the premise that healthcare is not merely a technical or scientific procedure, but a complex social space in which norms, institutions, and discourses shape how individuals understand themselves, their health, and their relationships with others. Such an approach makes it possible to conceive of ethics not simply as a set of universal rules, but as a dynamic process through which subjects are constituted and transformed within specific socio-historical conditions. Within this framework, the concept of biopower is treated as a key analytical tool for understanding modern medicine, demonstrating how healthcare institutions—through mechanisms of surveillance, classification, and normalization—regulate bodies and populations, establish criteria of the normal and the pathological, and shape the field of possibilities within which subjects act. In doing so, it becomes clear that medical practices are not value-neutral, but actively participate in the formation of the subjectivities of both patients and healthcare professionals. Particular attention is given to the notions of “care of the self” and reflection, in order to highlight that ethical subjectivity in healthcare entails an active engagement with one's own beliefs and actions, formed in the tension between social norms and personal responsibility. In this way, Foucault's understanding of the ethics of healthcare/medical care opens up a deeper analytical perspective that moves beyond traditional

deontological and utilitarian frameworks, enabling us to view medicine as a space in which bodies are treated and subjects are simultaneously constituted, and providing a basis for the reflection and transformation of ethical practices in contemporary healthcare.

PAVLE MIJOVIĆ

*Katolički bogoslovni fakultet, Univerzitet u Sarajevu, Bosna i Hercegovina /
Catholic Faculty of Theology, University of Sarajevo, Bosnia and Herze-
govina*

FOUCAULTOVO NASLIJEĐE: KRITIČKI POGLED NA SUVREMENU ZDRAVSTVENU POLITIKU

Ovaj rad istražuje utjecaj Michela Foucaulta na suvremenu zdravstvenu politiku, s naglaskom na kritički pogled koji njegovo filozofsko naslijeđe omogućava. U prvom dijelu rada donosimo Foucaultovu genezu biopolitičke moći, koja nam pruža okvir za razumijevanje načina na koji zdravstvene institucije, kroz povijest i u suvremenom trenutku, institucionalno oblikuju norme te reguliraju disciplinu i praksu. Ideje francuskog filozofa o tome kako je život postao objekt moći promatramo u kontekstu javnog zdravstva, ali istovremeno ga stavljamo u širi kontekst odnosa subjekta i objekta, medicinskih praksi i subjektivne percepcije te razvoja tehnike i promjene u društvenim odnosima.

Drugi dio rada donosi kritički pregled utjecaja Foucaultovih ideja na razvoj skepse u javnom zdravstvu, koja označava nepovjerenje građana u institucije javnog zdravstva, a koja se posebno intenzivirala tijekom posljednje globalne zdravstvene krize – pandemije bolesti COVID-19. Analizirani su glavni uzroci skepse (dezinformacije, institucionalna nekompetencija, politička polarizacija te individualizam i autonomija). Foucaultova analiza moći, nadzora i biopolitičkih strategija pruža adekvatan okvir za kritičko razumijevanje javnog zdravstva, no prenaplašen pristup može lako prerasti u iracionalnu skepsu, na koju suvremena zdravstvena politika treba biti u stanju odgovoriti kroz transparentnost, edukaciju i dijalog sa širom javnom sferom.

FOUCAULT'S LEGACY: CRITICAL REFLECTIONS ON CONTEMPORARY HEALTH POLICY

This paper examines the influence of Michel Foucault on contemporary health policy, with particular emphasis on the critical perspective enabled by his philosophical legacy. The first part of the paper presents Foucault's genealogy of biopolitical power, offering a framework for understanding how healthcare institutions, both historically and in the present, institutionalise norms and regulate discipline and practice. The French philosopher's ideas on how life itself becomes an object of power are considered within the context of public health, while simultaneously being situated within a broader analysis of the relationship between subject and object, medical practices and subjective perception, as well as technological development and shifts in social relations.

The second part of the paper provides a critical overview of the influence of Foucault's ideas on the emergence of scepticism in public health, understood as a growing distrust of public health institutions, which became particularly pronounced during the recent global health crisis—the COVID-19 pandemic. The main drivers of this scepticism are analysed, including misinformation, institutional incompetence, political polarization, as well as individualism and claims to autonomy. Foucault's analysis of power, surveillance, and biopolitical strategies offers a valuable framework for the critical understanding of public health; however, when taken to an extreme, such perspectives may easily develop into irrational scepticism. Contemporary health policy, therefore, must be capable of responding to this challenge through transparency, education, and sustained dialogue with the broader public sphere.

KREŠIMIR PETKOVIĆ

*Fakultet političkih znanosti, Sveučilište u Zagrebu, Hrvatska /
Faculty of Political Science, University of Zagreb, Croatia*

PRIMJENA GENEALOGIJE U ISTRAŽIVANJU JAVNIH POLITIKA U HRVATSKOJ: ISKUSTVA I IZAZOVI

Izlaganje se sastoji od tri dijela. Autor će prvo predstaviti svoje razumijevanje epistemoloških osnova primjene Foucaultovih uvida u istraživanjima u području društvenih znanosti. Autor će nastojati obraniti tezu da Foucault, unatoč povremenoj relativističkoj retorici, nije relativist: cjelovita matrica njegove analize usmjerena na diskurs, moć i subjekta povezuje se s arhivom kao mjestom činjenica, njihova „velikog bijesa” i „pepela nečasnih života”, a analiza različitih aleturgijskih procedura povezanih s moći u povijesti dio je kritičke ontologije nas samih, koja istražuje istinu o čovjeku. Drugi dio dat će uvid u metodu te analize, genealogiju kao povijest političkih problematizacija koje trasiraju promjene metoda upravljanja od jednog do drugog modela governmentalnosti kao „vladanja vladanjem”. Autor će pokušati pokazati da bit genealogije nije u toliko u skandalu samih praksi, nego diskursa koji ih okružuju kao normalni. U posljednjem dijelu izlaganja autor će dati primjere primjene te metode u istraživanju javnih politika u Hrvatskoj. Sve ono što države odluče činiti ili ne činiti te politička igra implementacije kao predmetno polje javnih politika podobni su za skicirani fukoovski pristup analizi. Autor će dati primjere iz područja transformacija kaznene politike u Hrvatskoj u vremenu, ali napose i njezina povezivanja sa zdravstvenom politikom u doba pandemijskog upravljanja. Te ilustracije imaju funkciju empirijskog testa za prednosti i nedostatke fukoovskoga genealoškog pristupa u analizi javnih politika kao igre moći koja uključuje strategije i taktike, ali za puninu objašnjenja taj, u biti, politologijski pristup zahtijeva suradnju s ekonomijskom i psihologijskom analizom tokova novca i formacije afekata. Kroz izlaganje autor će staviti naglasak na vlastita

istraživačka iskustva, probleme s kojima se autor susretao i rješenja do kojih je došao.

THE APPLICATION OF GENEALOGY IN PUBLIC POLICY RESEARCH IN CROATIA: EXPERIENCES AND CHALLENGES

The presentation consists of three parts. The author will first present his understanding of the epistemological foundations of the application of Foucault's insights in research in the field of social sciences. The author will try to defend the thesis that Foucault, despite occasional relativistic rhetoric, is not a relativist: the entire matrix of his analysis focused on discourse, power and the subject is connected to the archive as a place of facts, their "great rage" and "the ashes of dishonourable lives", and the analysis of various alethurgic procedures associated with power in history is part of a critical ontology of ourselves that explores the truth about human beings. The second part will provide insight into the method of this analysis, genealogy as a history of political problematisations that trace the changes in methods of governance from one model of governmentality as "the conduct of conduct" to another. The author will try to show that the essence of genealogy lies not so much in the scandal of the practices themselves, but in the discourses that surround them as normal. In the last part of the presentation, the author will provide examples of the application of this method in public policy research in Croatia. Everything that states decide to do or not do, and the political game of implementation as a subject area of public policies, are suitable for the outlined Foucauldian approach to analysis. The author will provide examples from the field of transformations of penal policy in Croatia over time, but especially its connection with health policy in the era of pandemic governance. These illustrations serve as an empirical test for the advantages and disadvantages of the Foucauldian genealogical approach in the analysis of public policies as a power game that includes strategies and tactics, but for the fullness of

the explanation, this approach as a mode of political science, requires cooperation with the economic and psychological analysis of money flows and the formation of affects. Throughout the presentation, the author will emphasise his own research experiences, the problems the author has encountered, and the solutions he has come up with.

DUŠAN RISTIĆ

*Institut za digitalnu humanistiku, Sveučilište u Grazu, Austrija /
Department of Digital Humanities, University of Graz, Austria*

GENEALOGIJA NA MARGINAMA: FOUCAULTOVE BILJEŠKE IZ ČITANJA I DIGITALNE/MEDICINSKE HUMANISTIČKE ZNANOSTI

Predavanje predstavlja istraživačke dimenzije digitalne baze podataka izgrađene na temelju Foucaultovih bilješki za čitanje – projekta *Foucault Fiches de Lecture* (FFL). Ono postavlja pitanje na koji način ovaj digitalni arhiv i njegov sadržaj omogućuju da se opus Michela Foucaulta ponovno promišlja kao znanje i baština. Opća je hipoteza da digitalni arhiv FFL i njegovi podaci svjedoče o Foucaultovu radu kao otvorenom sklopu znanja bez konačnog zatvaranja. Ove digitalizirane bilješke stoga pomažu u ponovnom promišljanju Foucaulta kao autora te njegova opusa kao baštine relevantne za suvremena istraživanja u digitalnim i medicinskim humanističkim znanostima. Baza podataka istražuje se primjenom metode strojnog učenja (modeliranje tema / BERTopic). Bit će predstavljeni rezultati analize cjelokupnog uzorka (oko 20.000 digitaliziranih naslova bilješki), nakon čega slijedi šira rasprava o mogućnostima i ograničenjima ovog pristupa te o mogućnostima daljnjih istraživanja u digitalnim i medicinskim humanističkim znanostima. Te mogućnosti uključuju, primjerice, načine identifikacije tema obrađenih u bilješkama; praćenje naizgled napuštenih pitanja i istraživačkih putova; ispitivanje tipova bilješki koje otkrivaju pomake u autorovim interesima kroz desetljeća; te otvaranje novih dimenzija čitanja objavljenih djela i s njima povezanih problematika. Predavanje također problematizira pojmove koje je Foucault koristio u vlastitom istraživanju, poput autora i arhiva, kako bi se raspravila njihova relevantnost za istraživanja digitalnih i medicinskih humanističkih znanosti koja se bave Foucaultovom baštinom. Ono pruža uvide relevantne za buduća suradnička i interdisciplinarna istraživanja.

GENEALOGY IN THE MARGINS: FOUCAULT'S READING NOTES AND DIGITAL/MEDICAL HUMANITIES

The lecture presents the exploratory dimensions of a digital database built from Foucault's reading notes – the Foucault Fiches de Lecture (FFL) project. It asks how this digital archive and its contents enable us to rethink Foucault's oeuvre as knowledge and heritage. The general hypothesis is that the FFL digital archive and its content/data testify to Foucault's work as an open-ended knowledge assemblage. These digitised notes therefore help us reconsider Foucault as an author and his oeuvre as heritage relevant to contemporary research in the digital and medical humanities. The database is explored using an applied machine-learning method (topic modelling/BERTopic). The results of the analysis of the full sample (c. 20,000 digitized note titles) will be presented, followed by a broader discussion of the possibilities and limitations of this approach, and of opportunities for further research in digital and medical humanities. These include, for example, ways to identify topics addressed in the notes; trace seemingly abandoned questions and research paths; examine types of notes that reveal shifts in the author's interests across decades; and open new dimensions for reading published works and their associated problematics. The lecture also problematizes terms Foucault used in his own research, such as author and archive, in order to discuss their relevance for digital and medical humanities research concerned with Foucault's heritage. It provides insights relevant to future collaborative and interdisciplinary research.

DAVID ŠPORER

Filozofski fakultet, Sveučilište u Zagrebu, Hrvatska /

Faculty of Humanities and Social Sciences, University of Zagreb, Croatia

ZANAT POVJESNIČARA I GENEALOGIJA

Izlaganje će se pozabaviti odnosom povjesničara od zanata spram radova Michela Foucaulta. Prilično je, naime, uvriježena predodžba, pogotovo u pojedinim segmentima društveno-humanističkih disciplina, o Foucaultovu neupitnome stručnom kredibilitetu i pouzdanosti kada su posrijedi njegove povijesne analize. No unatoč tom dojmu, Foucaulta su otpočetak pratile sumnje povjesničara, naročito specijalista za pojedine teme, u utemeljenost nekih njegovih teza, a te su sumnje dobivale tokom godina i oblik konkretnih prigovora na pojedine zaključke koje je promovirao. U izlaganju će zato biti ukratko naznačen sadržaj i kontinuitet kontroverznih pitanja, prigovora, pa i polemika koje su pratile njegov rad. Poseban naglasak bit će ipak na genealoškoj fazi, kojoj pripadaju neki od njegovih najutjecajnijih radova iz sredine 1970-ih. O njima su vođene rasprave koje traju od druge polovice 1970-ih gotovo sve do danas. Osim tipologije prigovora – odnosno elemenata koji su se u njima ponavljali – u izlaganju će biti naznačeni i problemi koje podrazumijeva nekritično oslanjanje o Foucaultova tumačenja pojedinih povijesnih procesa.

THE HISTORIAN'S CRAFT AND GENEALOGY

This presentation addresses the relationship between professional historians and the work of Michel Foucault. It is widely assumed—particularly within certain segments of the social sciences and humanities—that Foucault's historical analyses possess unquestionable scholarly credibility and reliability. However, despite this impression,

historians have raised doubts from the very beginning regarding the validity of some of his claims, especially specialists in the relevant fields. Over time, these doubts have taken the form of concrete objections directed at specific conclusions he advanced. Accordingly, the presentation offers a brief overview of the content, continuity, and development of the controversies, critiques, and polemics that have accompanied Foucault's work. Particular attention is given to his genealogical phase, to which some of his most influential works from the mid-1970s belong. These texts have generated debates that have persisted from the second half of the 1970s up to the present day. In addition to outlining the typology of objections—namely the recurring patterns and arguments that appear within them—the presentation also highlights the methodological and interpretative problems that arise from an uncritical reliance on Foucault's accounts of specific historical processes.

HELENA ŠTRUCELJ

*Fakultet zdravstvenih studija, Sveučilište u Rijeci, Hrvatska /
Faculty of Health Studies, University of Rijeka, Croatia*

MOTIV MOĆI

Motivi usmjeravaju i održavaju ponašanja kojima se pokušavaju ostvariti ciljevi. Motiv moći tako usmjerava i održava ponašanja kojima se pokušava ostvariti pozitivan ili negativan utjecaj na druge. Motiv moći heterogen je konstrukt, pa će se opisati taksonomija prema kojoj se on sastoji od motiva za dominacijom, prestižem i vođenjem. Ova tri motiva mogu kod pojedinca istovremeno biti izražena u različitim mjerama, ovisiti o situaciji i djelovati u interakciji. No radi se o tri različita motiva koji su povezani s različitim načinima ostvarivanja moći i socijalnoga statusa, te su na različite načine povezani s osobinama ličnosti, emocijama, ponašanjima prema drugima i ostvarivanjem utjecaja na druge.

Motiv moći i moć neravnomjerno su raspoređeni među pojedincima, odnosno kod nekih je pojedinaca ovaj motiv jače izražen nego kod drugih i nekim su pojedincima resursi dostupniji nego drugima. Različiti su oblici moći u različitim okolnostima za grupu više ili manje adaptivni. Određeni motiv moći i ponašanja nisu kod svih pojedinaca povezani na jednak način. Stoga će biti opisana povezanost između osobina ličnosti i motiva za dominacijom, prestižem i vođenjem.

POWER MOTIVE

Motives guide and sustain behaviours aimed at achieving goals. The power motive thus directs and maintains behaviours intended to exert positive or negative influence over others. The power motive is a heterogeneous construct, and a taxonomy will be presented according

to which it consists of motives for dominance, prestige, and leadership. These three motives may be expressed simultaneously in different degrees within an individual, may depend on the situation, and may interact with one another. However, they represent three distinct motives associated with different ways of achieving power and social status, and they are differently related to personality traits, emotions, behaviours toward others, and the exertion of influence over others. The power motive and power itself are unevenly distributed among individuals; that is, in some individuals this motive is more strongly expressed than in others, and some individuals have greater access to resources than others. Different forms of power are more or less adaptive for a group in different circumstances. Moreover, a given power motive and associated behaviours are not related in the same way across all individuals. Therefore, the relationship between personality traits and the motives for dominance, prestige, and leadership will be described.

28. RIJEČKI DANI BIOETIKE

Društvene i humanističke znanosti u medicini u dijalogu s
filozofijskom ostavštinom Michela Foucaulta

Adresar sudionika

28th RIJEKA DAYS OF BIOETHICS

Social Sciences and Medical Humanities in Dialogue with the
Philosophical Legacy of Michel Foucault

Addresses of the participants

Eva D. Bahovec

Univerza v Ljubljani
Filozofska fakulteta
Igriška 2
SI-1000 Ljubljana
Slovenia
e-mail: ebahovec@yahoo.com

Ivana Černeha

Gimnazija Eugena Kumičića
Drage Gervaisa 2
HR-51410 Opatija
Croatia
e-mail: icerneha@gmail.com

Igor Eterović

Sveučilište u Rijeci
Medicinski fakultet
Braće Branchetta 20
HR-51000 Rijeka
Croatia
e-mail: igor.eterovic@uniri.hr

Nada Gosić

Sveučilište u Rijeci
Medicinski fakultet
Braće Branchetta 20
HR-51000 Rijeka
Croatia
e-mail: nada.gosic@uniri.hr

Hajrudin Hromadžić

Sveučilište u Rijeci
Filozofski fakultet
Sveučilišna avenija 4
HR-51000 Rijeka
Croatia
e-mail: hhromadzic@ffri.uniri.hr

Marijan Krivak

Sveučilište J. J. Strossmayera
u Osijeku
Filozofski fakultet
Lorenza Jägera 9
HR-31000 Osijek
Croatia
e-mail: mkrivak@ffos.hr

Tonči Matulić

Sveučilište u Zagrebu
Katolički bogoslovni fakultet
Vlaška 38
HR-10000 Zagreb
Croatia
tonci.matulic@kbg.unizg.hr

Marko Medved

Sveučilište u Rijeci
Medicinski fakultet
Braće Branchetta 20
HR-51000 Rijeka
Croatia
e-mail: marko.medved@uniri.hr

Franjo Mijatović

Sveučilište u Rijeci
Medicinski fakultet
Braće Branchetta 20
HR-51000 Rijeka
Croatia
e-mail: franjo.mijatovic@uniri.hr

Pavle Mijović

Univerzitet u Sarajevu
Katolički bogoslovni fakultet
Josipa Stadlera 7
BA–71000 Sarajevo
Bosnia and Herzegovina
e-mail: pavlemc@gmail.com

Krešimir Petković

Sveučilište u Zagrebu
Fakultet političkih znanosti
Lepušićeva 6
HR–10000 Zagreb
Croatia
e-mail: kresimir.petkovic@fpzg.hr

Dušan Ristić

University of Graz
Department of Digital Humanities
Elisabethstraße 59/III,
AT–8010 Graz
Austria
e-mail: dusanrist@gmail.com

David Šporer

Sveučilište u Zagrebu
Filozofski fakultet
Ivana Lučića 3
HR–10000 Zagreb
Croatia
e-mail: dsporer@ffzg.hr

Helena Štrucelj

Sveučilište u Rijeci
Fakultet zdravstvenih studija
Viktora cara Emina 5
HR–51000 Rijeka
Croatia
e-mail: helena.strucelj@uniri.hr

Scientific Committee
Znanstveni odbor simpozija

Josip Španjol

Sveučilište u Rijeci, Medicinski fakultet / University of Rijeka,
Faculty of Medicine

Daniela Malnar

Sveučilište u Rijeci, Fakultet zdravstvenih studija / University of
Rijeka, Faculty of Health Studies

Amir Muzur

Dokumentacijsko–istraživački centar za europsku bioetiku „Fritz
Jahr” / Documentation and Research Centre for European Bioethics
“Fritz Jahr”

Barbara Kalebić Maglica

Sveučilište u Rijeci, Filozofski fakultet / University of Rijeka, Faculty
of Humanities and Social Sciences

Mario Cifrak

Sveučilište u Zagrebu, Katolički bogoslovni fakultet / University of
Zagreb, Catholic Faculty of Theology

Daniele Lorenzini

Centar Michel Foucault / The Centre Michel Foucault

SPONZORI / SPONSORS

Željeli bismo naglasiti da sponzorstvo Centra Michel Foucault igra važnu ulogu u osiguravanju uspjeha našeg simpozija. Izražavamo iskrenu zahvalnost na povjerenju i velikodušnosti. Istovremeno, radujemo se prilici za nastavak naše suradnje u budućnosti.

Na potpori održavanju 28. Riječkih dana bioetike zahvaljujemo Medicinskom fakultetu Sveučilišta u Rijeci, Fakultetu zdravstvenih studija Sveučilišta u Rijeci, Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Rijeci, Katoličkom bogoslovnom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu, Primorsko-goranskoj županiji, Gradu Rijeci, te našim trajnim partnerima tvrtki Jadran – Galenski laboratorij d.d. Rijeka.

We would like to emphasise that the sponsorship from the Centre Michel Foucault plays an important role in ensuring the success of our symposium. We extend our sincere gratitude for trust and generosity. At the same time, we look forward to the opportunity to continue our cooperation in the future.

For their support of the 28th Rijeka Days of Bioethics and the associated conference, we express our gratitude to the Faculty of Medicine of the University of Rijeka, the Faculty of Health Studies of the University of Rijeka, the Faculty of Humanities and Social Sciences of the University of Rijeka, the Catholic Faculty of Theology of the University of Zagreb, Primorje-Gorski Kotar County, the City of Rijeka, and our permanent partners from the Jadran – Galenski laboratorij d.d. Rijeka.

MEDRI

FZSRI

Filozofski
fakultet
u Rijeci

CENTRE
MICHEL
FOUCAULT

KBF

Katolički bogoslovni fakultet Sveučilišta u Zagrebu

primorsko
županija **goranska**

Grad Rijeka

Hrvatsko
bioetičko
društvo

Dokumentacijsko-istraživački centar
za europsku bioetiku „Fritz Jahr”

NAKLADNIK / PUBLISHER

Fakultet zdravstvenih studija Sveučilišta u Rijeci

ZA NAKLADNIKA / FOR THE PUBLISHER

Daniela Malnar

UREDNICI / EDITORS

Nada Gosić, Franjo Mijatović

DIZAJN KORICA / DESIGN OF THE COVERS

Za izradu korica knjižice sažetaka korišteni su alati umjetne inteligencije
(Chat GPT, Open AI)

The cover of this book of abstracts was created with the assistance of
artificial intelligence tools (ChatGPT, OpenAI).

LEKTURA I KOREKTURA / PROOFREADING

Siniša Smiljanić

PRIJELOM TEKSTA I TISAK / LAYOUT AND PRINT

Grafomark d.o.o., Zagreb

NAKLADA / VOLUME

80

ISBN

978-953-8447-10-5

Tiskano u lipnju 2026. / Printed in June 2026

CIP zapis je dostupan u nacionalnom skupnom katalogu knjižničnog sustava Bukinet (katalog.bukinet.hr) pod brojem 991005965288909366 / CIP record is available in the national union catalogue of the Bukinet library system (katalog.bukinet.hr) under the number 991005965288909366

Za jezik i iznesene ideje odgovaraju isključivo potpisnici priloga /
The language and the ideas put forward are the sole responsibility
of the authors.

Rijeka, 2026.

“But if you take proper care of yourself, that is, if you know ontologically what you are, if you know what you are capable of, if you know what it means for you to be a citizen of a city, to be the master of household in an *oikos*, if you know what things you should and should not fear, if you know what you can reasonably hope for and, on the other hand, what things should not matter to you, if you know, finally, that you should not be afraid of death – if you know all this, you cannot abuse your power over others.”

Michel Foucault,
Ethics: Subjectivity and Truth

